

DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING EN LANDBOUW

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende maatregelen met het oog op een snellere voltooiing van het trans-Europees vervoersnetwerk
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Op 17 juli 2025 heeft de Europese Commissie een met redenen omkleed advies gestuurd wegens niet-kennisgeving van alle maatregelen tot omzetting in nationaal recht van Richtlijn (EU) 2021/1187 van 7 juli 2021 inzake het stroomlijnen van maatregelen met het oog op een snellere voltooiing van het trans-Europees vervoersnetwerk (TEN-T).

De opgemerkte tekortkomingen in de omzetting zijn secundair. Evenwel is een remediëring dringend noodzakelijk om boetes en dwangsommen te vermijden.

Over dit ontwerp wordt het advies van de Raad van State ingewonnen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: Omgeving en Natuur (beleidsdomein Omgeving)

ISE thema-overschrijdend instrumentarium omgeving

- Strategische doelstelling 1. Naar een samenhangend omgevingsinstrumentarium

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2025/361 van 2 oktober 2025.

Het advies van de Inspectie van Financiën, gegeven op 26 september 2025, wordt verderop besproken.

2. INHOUD

In artikel 11 van Richtlijn (EU) 2021/1187 is het volgende bepaald:

“1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk op 10 augustus 2023 aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie daarvan onmiddellijk in kennis. Wanneer de lidstaten die bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking ervan naar deze richtlijn verwezen. De regels voor die verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.”

2. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de belangrijkste bepalingen van intern recht mee die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.”

Op 17 juli 2025 heeft de Europese Commissie een aanvullend met redenen omkleed advies gericht tot het Koninkrijk België krachtens artikel 258 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, wegens niet-kennisgeving van alle maatregelen tot omzetting in nationaal recht van Richtlijn (EU) 2021/1187 van het Europees Parlement en de Raad van 7 juli 2021 inzake het stroomlijnen van maatregelen met het oog op een snellere voltooiing van het trans-Europees vervoersnetwerk.

De opgemerkte tekortkomingen in de omzetting zijn secundair. Evenwel is een remediëring dringend noodzakelijk om boetes en dwangsommen te vermijden.

De Commissie schrijft:

“12. Na analyse van de door het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aangemelde maatregelen concludeert de Commissie dat de volgende bepalingen van de richtlijn nog steeds niet zijn omgezet:

- *artikel 3, lid 1, van de richtlijn. Bij deze bepaling wordt vereist dat “De lidstaten trachten ervoor te zorgen dat alle bij de vergunningsprocedure betrokken instanties, met inbegrip van de aangewezen instantie en met uitzondering van hoven en rechtbanken, voorrang geven aan onder deze richtlijn vallende projecten.” Volgens het Vlaamse Gewest behoeft deze bepaling geen formele omzetting, want “Een “betrachting” is geen bindende verplichting voor de Lidstaat”. Hoewel artikel 3, lid 1, van de richtlijn geen verplichting oplegt om ervoor te zorgen dat alle autoriteiten voorrang geven aan onder deze richtlijn vallende projecten, is er wel een verplichting om dit te betrachten Het Koninkrijk België moet voor het grondgebied van het Vlaamse Gewest aantonen dat alles in het werk zal worden gesteld om ervoor te zorgen dat de bevoegde autoriteiten voorrang geven aan deze projecten;*
- *artikel 5, lid 2, van de richtlijn, waarin als volgt is bepaald: “De in lid 1 bedoelde termijn van vier jaar doet geen afbreuk aan de verplichtingen die voortvloeien uit het internationale en het Unierecht en omvat niet de perioden die nodig zijn voor de uitvoering van administratieve en gerechtelijke beroepsprocedures en voor verzoeken bij een hof of een rechtbank om maatregelen of voorzieningen te treffen, noch perioden die nodig zijn voor het uitvoeren van daaruit voortvloeiende besluiten, maatregelen of voorzieningen.” Het Vlaamse Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Waalse Gewest stellen dat deze bepaling geen woordelijke omzetting vereist en heeft derhalve geen omzettingsmaatregel aangemeld. De lidstaten moeten deze bepaling echter omzetten om te specificeren dat de termijn in kwestie geen afbreuk doet aan verplichtingen uit hoofde van het internationaal recht of het EU-recht, of verdragen als gevolg van administratieve of gerechtelijke beroepsprocedures;*

(...) (NVDR bemerking specifiek voor Brussel weggelaten)

- *artikel 7, lid 1, van de richtlijn. Deze bepaling schrijft het volgende voor: “De lidstaten zorgen ervoor dat, voor projecten waarbij twee of meer lidstaten betrokken zijn, de aangewezen instanties van die lidstaten samenwerken om hun tijdschema’s te coördineren en een gezamenlijke planning voor de vergunningsprocedure overeen te komen.” Het Vlaamse Gewest stelt dat deze bepaling niet hoeft te worden omgezet door formele wetgeving: “Dit is louter overheidshandelen tussen overheden en instanties van verschillende lidstaten. In voorkomend geval wordt een ad hoc regeling voorzien.” Het Vlaamse Gewest heeft derhalve geen maatregel tot omzetting van deze bepaling meegedeeld. De lidstaten moeten in hun nationale*

wetgeving echter de nodige maatregelen vaststellen om de samenwerking tussen de aangewezen instanties te waarborgen voor alle projecten die onder het toepassingsgebied van de richtlijn vallen. Artikel 7, lid 1, moet derhalve worden omgezet;

- artikel 7, leden 3 en 4, van de richtlijn. In deze leden is respectievelijk het volgende bepaald: “De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de overeenkomstig artikel 45 van Verordening (EU) nr. 1315/2013 aangewezen Europese coördinatoren informatie ontvangen over de vergunningsprocedures en dat de Europese coördinatoren contacten tussen de aangewezen instanties kunnen faciliteren in het kader van de vergunningsprocedures voor projecten waarbij twee of meer lidstaten betrokken zijn.” en “Indien de in artikel 5, lid 1, bedoelde termijn niet wordt nageleefd, verstrekken de lidstaten de betrokken Europese coördinatoren op verzoek informatie over de maatregelen die zij hebben genomen of voornemens zijn te nemen om de vergunningsprocedure met zo weinig mogelijk vertraging af te ronden”. Volgens het Vlaamse Gewest is omzetting van deze bepalingen niet nodig omdat artikel 7, lid 3, “louter overheidshandelen [is] tussen overheden en instanties van verschillende lidstaten. In voorkomend geval wordt een ad hoc regeling voorzien.”. Het Vlaamse Gewest heeft derhalve geen maatregel tot omzetting van deze bepaling meegedeeld. Wat artikel 7, lid 4, betreft, stelt het Vlaamse Gewest dat “een richtlijnconforme toepassing volgt uit de algemeen kader van de Vlaamse regelgeving voor vergunningverlening van dergelijke projecten.”. Artikel 7, leden 3 en 4, van de richtlijn moeten worden omgezet om ervoor te zorgen dat de Europese coördinatoren de nodige specifieke informatie ontvangen van de relevante nationale autoriteiten uit hoofde van artikel 7, lid 3, of van de lidstaten uit hoofde van artikel 7, lid 4, en om in het nationale recht een rechtsgrondslag te creëren voor de rol van Europese coördinatoren bij het vergemakkelijken van contacten tussen aangewezen instanties in het kader van vergunningsprocedures voor grensoverschrijdende projecten. De Commissie heeft in de door het Vlaamse Gewest ingediende omzettingsmaatregelen geen maatregelen gevonden die overeenkomen met artikel 7, lid 4;
- artikel 8 van de richtlijn inzake overheidsopdrachten voor grensoverschrijdende projecten. Het Vlaamse Gewest stelt dat artikel 8 “louter overheidshandelen [is] tussen overheden en instanties van verschillende lidstaten. In voorkomend geval wordt een ad hoc regeling voorzien.”. Het Gewest heeft geen maatregelen tot omzetting van deze bepaling aangemeld voor het grondgebied van het Vlaamse Gewest. De lidstaten moeten deze bepaling echter omzetten om te garanderen dat gezamenlijke entiteiten of hun dochterondernemingen die zijn opgericht in verband met projecten die onder het toepassingsgebied van de richtlijn vallen, het nationale recht van één lidstaat toepassen. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft deze bepaling niet omgezet en stelt dat het Gewest niet bevoegd is om overheidsopdrachten te reguleren en de bepalingen van de richtlijn op dit gebied niet kan omzetten. Wat dit punt betreft, is de Commissie van mening dat het aan de autoriteiten van het Koninkrijk België is om onverwijld alle maatregelen vast te stellen en mee te delen die nodig zijn om de richtlijn in nationaal recht om te zetten. Het Waalse Gewest heeft deze bepaling evenmin omgezet, zonder daar enige rechtvaardiging voor te geven. Het Koninkrijk België heeft dus geen maatregelen tot omzetting van artikel 8 meegedeeld;
- artikel 9 inzake overgangsbepalingen. Het Vlaamse Gewest stelt dat dit artikel niet hoeft te worden omgezet en heeft derhalve geen omzettingsmaatregel aangemeld. Dit artikel moet echter tot uiting komen in de omzettingsmaatregelen van de lidstaten, om het tijdschema voor de toepassing van deze richtlijn duidelijk vast te stellen.

13. De Commissie is van mening dat het aan de autoriteiten van het Koninkrijk België is om de nodige maatregelen te treffen om de richtlijn onverwijld in nationaal recht om te zetten, zodat die omzetting binnen de gestelde termijn plaatsvindt, en de Commissie daarvan in kennis te stellen.”

Dit besluit voorziet een oplossing voor alle aangehaalde problemen, met uitzondering van artikel 8 en 9, punt 2 en 3. Dat gaat over overheidsopdrachten, wat federale wetgeving betreft.

Op te merken valt dat de artikelen allemaal betrekking hebben op de interne werking van de overheid of op de samenwerking met andere overheden. Een niet naleving van één van deze bepalingen kan dan ook niet leiden tot een onwettigheid van de betrokken vergunning of weigering. De impact van de regelingen is uiterst beperkt.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Dit besluit voorziet in

- Een oproep aan alle instanties, betrokken bij de omgevingsvergunningsprocedure, met inbegrip van de bevoegde overheid en met uitzondering van hoven en rechtbanken, op om voorrang te geven aan onder Richtlijn (EU) 2021/1187 vallende projecten;
- Een samenwerking tussen het Vlaamse Gewest en andere lidstaten betrokken om hun tijdschema's te coördineren en een gezamenlijke planning voor de vergunningsprocedure overeen te komen.
- Het ontvangen van informatie over de vergunningsprocedures en het faciliteren van contacten tussen de aangewezen instanties

De in dit besluit opgenomen regelingen hebben geen budgettaire impact.

Op 26 september 2025 verleende de Inspectie van Financiën gunstig advies waarin dit bevestigd werd.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van besluit heeft geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap.

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling in de Vlaamse administratie, is bijgevolg niet vereist.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het ontwerp van besluit heeft geen weerslag op het personeel, werkingsuitgaven, investeringen, schulden of ontvangsten van lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Voorliggend ontwerpbesluit wordt voor advies overgemaakt aan de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende maatregelen met het oog op een snellere voltooiing van het trans-Europees vervoersnetwerk;
- 2° de Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Raad van State, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

Bijlagen:

1. Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende maatregelen met het oog op een snellere voltooiing van het trans-Europees vervoersnetwerk;
2. Advies van de Inspecteur van Financiën dd. 26 september 2025.